[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 484: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 410

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ

ਬਨਾਮ

ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

(2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2646)

14 ਮਈ 2024

[ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ* ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, *ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ; ਕੀ "ਸੇਵਾ" ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ, 1986/2019; ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸੂਈ ਜੈਨਰੀਸ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੀ ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਐਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੀਪੀ ਐਕਟ 2019 ਦਾ 2(42)।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986- ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019 - ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ - ਮੇਨਟੇਨੇਬਿਲਟੀ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਫੋਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ- "ਸੇਵਾ" ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1986 ਐਕਟ-ਇਨ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ 2(1)(0), ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ, ਤਾਂ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ:

ਫੈਸਲਾ: ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, s ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੀਪੀ ਦਾ 2(42)

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਐਕਟ, 2019 - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ [ਪੈਰਾ 42, 43) - ਆਯੋਜਤ: ਪਰ ਪੰਕਜ ਮਿਥਨਲ, ਗਲੋਬਲ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੇ. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਯੂਐਨਓ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 'ਖਪਤਕਾਰਾਂ' ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ - ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਪੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਪੂਰਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ। 1986 ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 1986 ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 24-28]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986-ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019 - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਜੇਕਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986/2019 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: 2019 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ - ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ/ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਫਲੱਡ ਗੇਟ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ

ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ- 'ਪੇਸ਼ੇ' ਨੂੰ 'ਵਪਾਰ' ਜਾਂ 'ਵਪਾਰ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ; ਜਾਂ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ' 'ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਉਤਪਾਦਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਾ 42, 19, 20, 18]

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸੂਈ ਜਨੇਰਿਸ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ:
ਫੈਸਲਾ: ਪੇਸ਼ੇਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸੂਈ ਜੈਨਰੀਸ ਭਾਵ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੂਜੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੈ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪੇਸ਼ੇ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ - ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ [ਪਾਰਸ 42, 30) - ਆਯੋਜਿਤ: ਪਰ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਈ ਆਮ ਯਾਨੀ ਜੋ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ - ਇਹ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੈ। [ਪਰਾ 3]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019-ਐਸ. 2(42)-ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ, ਜੇ ਇਸਨੂੰ "ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ s ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 2(42):
ਫੈਸਲਾ: ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਹੈ "ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ," ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, s ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 2(42) - ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ "ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ" ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ - ਕਲਾਇੰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
"ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਸ਼ਾਂਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ-ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਸ. 2(1)(0) ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਹੈ।

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਐਕਟ ਦਾ 2(1)(o) - ਸ਼ੁੱਧਤਾ: ਹੋਲਡ: ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਸਤੂ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ "ਪੇਸ਼ੇ" ਨੂੰ "ਵਪਾਰ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ "ਪੇਸ਼ੇਵਰ" ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਸ਼ਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ - ਆਰਡਰ VI ਆਰ 2। [ਪਰਾਸ 21, 24)

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986-ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019 - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼:

ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਐਕਟ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ, ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ - ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਐਕਟ 1919 ਵਿੱਚ Legi. ਉਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦੇ ਉਭਾਰ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਆਈਆਂ, ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਗਏ, ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਕਟ, 1986 ਜਾਂ 2019 ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਡਾਕਟਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 12, 14, 15] ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ - ਸ਼ਬਦ "ਪੇਸ਼ੇ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ: ਫੈਸਲਾ: "ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨ" ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਉੱਨਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਮੈਨੂਅਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਨਸਿਕ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵਧੀਆ ਉਤਪਾਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 15, 18]

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ - ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ - ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਖੀ, ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਿਰਫ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਿੱਚ ਡਰ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ - ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ - ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਲੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਕ ਵਕੀਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਲਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। - ਆਯੋਜਤ: ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤੀ) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਤੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਵਕੀਲ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਕਰਤੱਵ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਵੱਕਿਲ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਰਵਉੱਚ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਦੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਏ

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ

ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਕੇਵਲ ਸਿੱਟਾ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ, ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗਾਹਕ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 2]

ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਕਟ, 1961 ਐਡਵੋਕੇਟ ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ:

ਫੈਸਲਾ: ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ "ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਐਡਵੋਕੇਟ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ-ਲਾਅ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ-19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐੱਸ. 29, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਤੇ ਐੱਸ. 30, ਹਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸਟੇਟ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਵਕੀਲ ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ - ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕਾਨੂੰਨ 1, ਰੂਡਕਟ 1, 19, 19, 19, 19, 2018 ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦਾ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ। (ਪਰਾ 34)

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਐੱਸ. 2(1)(0) ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019 ਐੱਸ. 2(42) - s ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੇ 2(1)(0) ਅਤੇ ਐੱਸ. ਸੀਪੀ ਐਕਟ 2019 ਦਾ 2(42) - ਵਿਆਖਿਆ:

ਫੈਸਲਾ: s ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੇ 2(1)(o) ਅਤੇ ਐੱਸ. ਸੀਪੀ ਐਕਟ 2019 ਦਾ 2(42) ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ - 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਬੇਦਖਲੀ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 35, 37)

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986. 2(1)(ਜੀ) - ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019 ਐਸ. 2(11) - ਐਸ ਵਿੱਚ 'ਕਮੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। 1986 ਐਕਟ ਦੇ 2(1)(ਜੀ) ਅਤੇ ਐੱਸ. 2019 ਐਕਟ ਦਾ 2(11):

ਫੈਸਲਾ: 'ਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਅੰਤਰ ਹੈ. 1986 ਐਕਟ ਦੇ 2(1)(ਜੀ) ਅਤੇ ਐੱਸ. 2019 ਐਕਟ ਦਾ 2(11)। [ਪਰਾ 36]

ਐਡਵੋਕੇਟ - ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ - ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ:

ਫੈਸਲਾ: ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਲਾਇੰਟ ਦੇ ਏਜੰਟ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਏਜੰਟ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਗਾਹਕ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਕਲਾਇੰਟ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ - ਇਹ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰੇ - ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਾਇੰਟ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੋ ਕਿ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਦੂਰ ਤੋਂ, ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਚਰਣ 'ਤੇ ਕਲਾਇੰਟ- ਕਲਾਇੰਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ - ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਮਾਤਰ ਕੜੀ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭਾਰੀ ਹੈ - ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਲਾਇੰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 41]

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ - ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਭਿਆਸ/ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। (ਪਾਰਾ 6-9, 13-15, 17, 24) ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇ. (ਸਹਿਮਤ)

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਜੇ.

ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਸ਼ਾਂਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [1995] ਸਪਲਾਈ. 5 ਐਸਸੀਆਰ 110: (1995) 6 ਐਸਸੀਸੀ 651 - ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ।

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵਭਾਰਤੀ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੋਪ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ [2003] 1 ਐਸਸੀਆਰ 397: (2003) 2 ਐਸਸੀਸੀ 412; ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ [1993] 1 ਐਸਸੀਆਰ 10: (1997) 10 ਐਸਸੀਸੀ 729; ਲਖਨਊ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ [1993] ਪੂਰਕ. 3 ਐਸਸੀਆਰ 615: (1994) 1 ਐਸਸੀਸੀ 243; ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐੱਸ.ਜੀ. ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੰਸਥਾ [1995] 3 ਐਸਸੀਆਰ 174: (1995) 3 ਐਸਸੀਸੀ 583; ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ ਸੁਬੋਧ ਗੋਪਾਲ ਬੋਸ ਅਤੇ ਹੋਰ [1954] 1 ਐਸਸੀਆਰ 587: ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 92; ਤ੍ਰਿਵੇਣੀਬੇਨ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [1989]1 ਐਸਸੀਆਰ 509: (1989) 1 ਐਸਸੀਸੀ 678; ਬਾਇਰਾਮ ਪੇਸਟਨਜੀ ਗੜ੍ਹਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ [1991] ਸਪਲਾਈ. 1 ਐਸਸੀਆਰ 187: (1992) 1 ਐਸਸੀਸੀ 31; ਆਰ. ਮੁਥੁਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਮਦਰਾਸ [2019] 1 ਐਸਸੀਆਰ 589: (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 407; ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਲਾਅ ਅਫਸਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 348: (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 204; ਧਰੰਗਧਰਾ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [1957] 1 ਐਸਸੀਆਰ 152: ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 264; ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ [2015] 4 ਐਸਸੀਆਰ 616: (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 373- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਮੰਸ ਬਨਾਮ ਹੀਥ ਲਾਂਡਰੀ ਕੰਪਨੀ (1924) 1 ਕੇਬੀ 762- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਜੇ.
ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. [1994] 3 ਐਸਸੀਆਰ 463: (1994) 3 ਐਸਸੀਸੀ 504; ਲੈਰੀਏਟ ਬਿਲਡਵੈਲ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ [2021] 6 ਐਸਸੀਆਰ 673: (2021) 20 ਐਸਸੀਸੀ 401- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਡੀ'ਓਰਟਾ-ਏਕੇਨਾਈਕੇ ਬਨਾਮ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ (2005) 223 ਸੀਐਲਆਰ 1.

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਜੇ.
ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 11ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ; "ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇਣਦਾਰੀ 'ਤੇ ਜੈਕਸਨ ਅਤੇ ਪਾਵੇਲ" 7ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੂਰਕ - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986; ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019; ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ, 1879; ਬੰਬੇ ਪਲੀਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1920; ਭਾਰਤੀ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ, 1926; ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮ.

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ: ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਲਈ ਗਈ; ਸੇਵਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ: ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ, ਸੂਈ ਜਨੇਰਿਸ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ

ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ; ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ; ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਪਟਾਰਾ; 'ਵਪਾਰ' ਜਾਂ 'ਵਪਾਰ' ਵਜੋਂ 'ਪੇਸ਼ੇ', 'ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ' ਵਜੋਂ 'ਪੇਸ਼ੇਵਰ'; "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਬੇਦਖਲੀ ਹਿੱਸਾ; ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ: ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ; ਨਿਆਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ; ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ; ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ; ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ; ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਭਿਆਸ: ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2646

2006 ਦੇ ਆਰਪੀ ਨੰਬਰ 1392 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 06.08.2007 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ: 2647, 2648 ਅਤੇ 2649, 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ: 6959 ਅਤੇ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ: 8214

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਨਰੇਂਦਰ ਹੁੱਡਾ, ਮਨੋਜ ਸਵਰੂਪ, ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿੱਕੂ, ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫੜੇ, ਡਾ. ਆਦੀਸ਼ ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲਾ, ਸੁਕੁਮਾਰ ਪਤਜੋਸ਼ੀ, ਅਰਿਜੀਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜਯੰਤ ਭੂਸ਼ਣ, ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਸਵਾਮੀ, ਐਸ. ਵਸੀਮ ਅਹਿਮਦ ਕਵਾਦਰੀ, ਵਿਕਾਸ ਵਿਨਾਗ ਸਿੰਘ, ਸੁਬਰਾ ਵਿਨਗ, ਵੀ. ਰਾਮਾਕਰ, ਵੀ. ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਸਿੰਘ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ ਦੂਬੇ, ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਡੀ.ਕੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਰੋਹਿਤ ਵਤਸ, ਯਸ਼ਦੀਪ, ਅਕਸ਼ੈ ਅਮ੍ਰਿਤਾਂਸ਼ੂ, ਸਮਯਕ ਜੈਨ, ਆਯੂਸ਼ ਰਾਜ, ਅੰਕਿਤ ਸਵਰੂਪ, ਨੀਲਮਣੀ ਪੰਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪੂਰਵ ਸਿੰਘ, ਜੈਵਨੀ, ਅਪੂਰਵ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ. ਮਲਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਾਂਦਨੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ੌਰਿਆ ਲਾਂਬਾ, ਵਰੁਣ ਪੂਨੀਆ, ਕੇ. ਮਾਰੂਤੀ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜਨੀ ਅਯਾਗਰੀ, ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ, ਮਹਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਾਰਦਿਕ ਰੁਪਾਲ, ਸਤਿਅਮ ਅਨੇਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਵੇਨੀ ਭਗਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾ ਰਾਓ, ਰਾਹੁਲ ਨਾਰੰਗ, ਹਰਸ਼ੇਸ਼ ਦਯਾਮਹ ਸੁੰਦਰੀ, ਸ਼ੁਭਹਰਮ ਸੁੰਦਰੀ, ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਨ.ਅੰਨਾਪੂਰਾਣੀ, ਦੇਵਵਰਤ, ਮਨੋਜ ਕੇ.ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸਨੇਹਾਸ਼ੀਸ਼ ਮੁਖਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ, ਸਚਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਚਿਤਾ ਚਾਵਲਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਸੇਤੀਆ, ਦੇਵੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਯੁਵੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਨਦੇਸ਼, ਯੁਵੀ ਕੁਮਾਰੀ, ਐਮ. ਪਵਾਰ ਝਾਅ, ਅਮਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਵਿਭੂ ਸ਼ੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕੁਮਾਰ ਗੌਰਵ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸ਼ੇਖਰ, ਵਿਕਾਸ ਗੁਪਤਾ,

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ, ਚੰਚਲ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਗੁਲੀ, ਮਨੀਸ਼ ਗੋਸਵਾਮੀ, ਉਪੇਂਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਤਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਮੇਘਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਪੰਕਜ ਕੁਮਾਰ, ਪੰਕਜ ਸਿੰਘ, ਮੁਨੱਵਰ ਨਸੀਮ, ਸਿਧਾਰਥ, ਮੁਕੇਸ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਭੇਂਦੂ ਆਦਿਕਰੀ, ਸਿਧਾਰਥ ਬੱਤਰਾ, ਰਿਦਮ ਕਤਿਆਲ, ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਡੀ. ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਚਾਵਲਾ, ਪ੍ਰਤਿਊਸ਼ ਅਰੋੜਾ, ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਚੁੱਘ, ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਗੌਰਵ ਵਰਮਾ, ਐੱਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਐਂਡ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਲਾਅ ਚੈਂਬਰਜ਼, ਅਨਿਲ ਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ, ਐਚ.ਐਮ.ਹਰੀਸ਼, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਐਮ ਸਿੰਘ, ਨਿਖਿਲ ਜੈਨ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ ਆਰ ਮੁਰਨਾਲ, ਪੀ. ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਕੁਮਾਰ, ਅਜੀਤ ਅਚੱਪਾ, ਕਿਰਨ ਕੁਮਾਰ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਸ.ਕੇ. ਰਾਜੋਰਾ, ਅਖਿਲੇਸ਼ਵਰ ਝਾਅ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਚਾਵਲਾ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢੀਂਗਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਹਾਰਿਕਾ ਦੇਵੀਵੇਦੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਵਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ

ਜਵਾਬਦੇਹ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.

1. ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, 2019 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ? ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ "ਸੇਵਾ" ਸੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗੀ। ਐਕਟ, 1986/2019, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ?

2. ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਐੱਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ.), ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1392/2006 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 06.08.2007 ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਵਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਕਟ, 1986 (ਛੋਟੇ ਲਈ "ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 1986") ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੱਥ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

3. ਸੀ.ਏ. ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਤੱਥ ਨੰਬਰ 2649/2009, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ: -

(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਕੋਰਟ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਮਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਡੀ.ਕੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 20,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(ii) ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਬੇਨਾਮ ਚੈੱਕ ਲਈ 20,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਤੋਂ 20,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਡੀਡੀ/ਪੇ-ਆਰਡਰ ਅਤੇ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਾਸ ਚੈਕ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਹ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਉਸ ਦੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 20,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਡੀਡੀ/ਪੇਅ ਆਰਡਰ ਅਤੇ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਨ ਫੋਰਮ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 5,000/-, ਅਤੇ ਵੀ ਰੁਪਏ। 10,000/- ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਲਈ ਲਾਗਤ ਸਮੇਤ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 03.03.1998 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।

(iii) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 10.03.2006 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ

ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(O) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਸੇਵਾ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। NCDRC ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

(iv) NCDRC ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਮ. ਮੈਥਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ

4. ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ/ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ ਨੂੰ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

5. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਹੁੱਡਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਜ ਸਵਰੂਪ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨਫੜੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਕੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਆਪਕ ਬੇਨਤੀਆਂ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(1) ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਬਾਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(iii) ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜੋ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗਾਹਕ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੂੰਹ-ਜ਼ਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

(iv) ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜੋ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਰਥਾਤ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(v) ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।
(vi) ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁਨਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

(vii) ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰ/ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(viii) ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਣਾਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਕਈ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

(ix) ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਸਤੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ) 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਪਤਕਾਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਸਾਨ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ/ਉਲਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

(x) ਕਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੂਈ ਜਨੇਰਿਸ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਕੀਲ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਣਜਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਵਕੀਲ ਅਕਸਰ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੈਂਡਸਕੇਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੈਵੀਗੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(xi) ਕਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਟਿਲਤਾ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ, ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫਰੇਮਵਰਕ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਧਿਰਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿੱਥੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸਿੱਧੇ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(xii) ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਕੀਲ ਦੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(xiii) ਵਕੀਲ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਆਚਰਣ ਜ਼ਾਬਤੇ, ਗਾਹਕ ਦੀ ਗੁਪਤਤਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(xiv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿੱਥੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਸ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(xv) ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਸੈਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਡਿਊਟੀ, ਗਾਹਕ ਲਈ ਡਿਊਟੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਲਈ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸਹਿਕਰਮੀਆਂ ਲਈ ਡਿਊਟੀ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਰਤੱਵਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਰਵਉੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(xvi) ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿੱਥੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਾਪਦੰਡ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਖਭਾਲ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਮਿਆਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(xvii) ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ। ਸ਼ਾਂਤਾ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼', ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ-ਗਾਹਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲਤਾ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵੀ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ।

6. ਉੱਘੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (1) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ (2) ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ, ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਆਦਿ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਗਾਹਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਗਾਹਕ ਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ "ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ" ਅਤੇ "ਖਪਤਕਾਰ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰੀ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹਦੂਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜੋ ਵਕਾਲਤਨਾਮੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

[1995] ਸਹਾਇਤਾ 5 ਐਸਸੀਆਰ 110 : (1995) 6 ਐਸਸੀਸੀ 651

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

7. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

(1) ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ 2019 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸੂਈ ਜਨੇਰਿਸ ਹੈ?

(iii) ਕੀ ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ "ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 2019 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (42) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ?

8. ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ, ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਐਕਟ 6 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਐਕਟ 19 ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਵੇਖਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵਭਾਰਤੀ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਕੋਪ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ, ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

"5. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ 1983 ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਯੂਨੈਸਕੋ) ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਰੜਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ

---

2 [2003] 1 ਐਸਸੀਆਰ 397 : (2003) 2 ਐਸਸੀਸੀ 412

ਇਸ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਨੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

"ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਖਤਰਨਾਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦੇਸ਼:

(ਏ) ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ।

(ਬੀ) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ।

(ਸੀ) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਨੈਤਿਕ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

(ਡੀ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(ਈ) ਸੁਤੰਤਰ ਖਪਤਕਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ।

(ਐਫ) ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ।

(ਜੀ) ਮਾਰਕੀਟ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

7. ਉਪਭੋਗਤਾ ਐਕਟ ਲਈ ਢਾਂਚਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ 9-4-1985 ਦੇ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ "ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 39/248" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਉਕਤ ਮਤੇ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਮਤੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਇਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

10. ਇਹ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

"(ਏ) ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ;

(ਬੀ) ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਾਤਰਾ, ਸ਼ਕਤੀ, ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ;

(ਸੀ) ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ;

(ਡੀ) ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮਾਂ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

(ਈ) ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਅਤੇ

(ਐਫ) ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।"

9. ਉਕਤ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਮਨ ਕਾਜ਼, ਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"2. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, "ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ" ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਖਪਤਕਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਮੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ, ਇਸਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗ-ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਪੱਧਰੀ ਮੰਚਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ...।"

10. ਲਖਨਊ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ, ਇਹ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"2. ..... ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। 'ਸੁਰੱਖਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਾਅ ਭਰਮ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਬੇਅਸਰ, ਅਕੁਸ਼ਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਚਲਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਦੀ ਬੇਵਸੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਰੈਕਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨੈਟਵਰਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਜਿਸ ਵਿੱਚ,' ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੇ 'ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਜੋ

---

4 [1993] ਸਹਾਇਤਾ 3 ਐਸਸੀਆਰ 615 : (1994) 1 ਐਸਸੀਸੀ 243

ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜਨਾ ਜਿੱਥੇ ਕਾਗਜ਼ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡੈਸਕ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਡੈਸਕ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੇਵੱਸ, ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਸਦਮੇ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ....."

11. ਫਿਰ ਵੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਐੱਸ.ਜੀ. ਉਦਯੋਗਿਕ ਸੰਸਥਾ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"10. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਏਜੰਸੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ, ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਨ ਜੋ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਸਤੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਫੋਰਮਾਂ/ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਤੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਸਸਤੇ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪੂਰਾ ਐਕਟ ਖਪਤਕਾਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ "ਕਾਰੋਬਾਰ-ਤੋਂ-ਖਪਤਕਾਰ" ਵਿਵਾਦਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਕਾਰੋਬਾਰ-ਤੋਂ-ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਲਈ। ਐਕਟ ਦੀ ਇਹ ਸਕੀਮ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

_____
5 [1995] 3 ਐਸਸੀਆਰ 174 : (1995) 3 ਐਸਸੀਸੀ 583

12. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ, 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਮਾਰਕੀਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ.

13. ਸੀ.ਪੀ.ਐਕਟ 1986 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2019 ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"1. ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 (1986 ਦਾ 68) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

2. 1986 ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨਾਂ ਦੇ ਉਭਾਰ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਡਿਲਿਵਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਟੈਲੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ। ਬਹੁ-ਪੱਧਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ

ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ। ਇਸ ਲਈ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ।"

14. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬੈਕਗ੍ਰਾਉਂਡ, ਪੂਰਵ-ਸਥਿਤੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਗਲੋਬਲ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦੇ ਉਭਾਰ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਈ-ਕਾਮਰਸ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਵੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ, ਟੈਲੀਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਬਹੁ-ਪੱਧਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਈ-ਕਾਮਰਸ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ।

15. ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 1986 ਜਾਂ 2019 ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫੁਸਫੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਪਹਿਲੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਜਾਂ ਵਪਾਰ' ਸ਼ਬਦ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਿਵਰਤਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਣ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਾਖਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਨਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਲੰਬੇ ਕੋਰਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 11ª ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, "ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇੱਕ ਕਿੱਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉੱਨਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਰਵਾਇਤੀ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ- ਕਾਨੂੰਨ, ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਮੰਤਰਾਲੇ।" "ਪ੍ਰੋਫੈਸ ਼ਨਲ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ

_____
ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਬੋਧ ਗੋਪਾਲ ਬੋਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 92

ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

16.

ਰੂਪਰਟ ਐੱਮ. ਜੈਕਸਨ ਅਤੇ ਜੋਹਨ ਐੱਲ. ਪਾਵੇਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ,

(i) ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੱਥੀਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਨਸਿਕ ਹੈ;
(ii) ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਜੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਕਰਤੱਵ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਮਰੀਜ਼ ਲਈ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(iii) ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜੋ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ
(iv) ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਦਰਜਾ।

17. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"22. ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇ ਦੂਜੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕਸੰਗਤ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ "ਪੇਸ਼ੇ" ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਉੱਨਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵੀ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੱਥੀਂ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਨਸਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰਮੰਦ ਅਤੇ

ਜੈਕਸਨ ਅਤੇ ਪਾਵੇਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਤੇ 7ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਲਈ ਪੂਰਕ

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਕੰਮ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਡਰਾਫਟਮੈਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਾਂ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। 'ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨ' ਨੂੰ 'ਵਪਾਰ' ਜਾਂ 'ਵਪਾਰ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਜਾਂ ਸਕੀਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ; ਜਾਂ 'ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ' 'ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਉਤਪਾਦਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

19. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ/ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫਲੱਡ ਗੇਟ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਾਅ ਸਸਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

20. ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਤਸ਼ੱਦਦ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਘਾਰ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਕੋਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮੈਡੀਕਲ

ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮੁਦਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਕੌਂਸਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ 1986 ਜਾਂ 2019 ਦੇ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

21. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਸੀਂ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ. ਸ਼ਾਂਤਾ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(0) ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(o) ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਸਤੂ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ "ਪੇਸ਼ੇ" ਨੂੰ "ਵਪਾਰ" ਜਾਂ "ਵਪਾਰ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ "ਪੇਸ਼ੇਵਰ" ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ।

22. ਇਸ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ VI ਨਿਯਮ 2 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਆਰਡਰ VI, ਨਿਯਮ 2.-
ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬੈਂਚ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕੋਲ ਭੇਜੇਗਾ, ਜੋ ਇਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ।"
23. ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤ੍ਰਿਵੇਣੀਬੇਨ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:-

---

6 [1989] 1 ਐਸਸੀਆਰ 509 : (1989) 1 ਐਸਸੀਸੀ 678

"35. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬੈਂਚ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੇਲੋੜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਛੋਟੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਪੀ. ਸ਼ਾਂਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ।

25. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਪੀ ਐਕਟ "ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲਾਂ" ਅਤੇ "ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ" 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸੂਈ ਜਨੇਰਿਸ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਨ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਵੀਪੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਪੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ।

26. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਇਰਾਮ ਪੈਸਟਨਜੀ ਗੜੀਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹ ਹੈ; ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਆ ਅਤੇ ਪੋਸਿਆ; ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਖੋਜ; ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ. ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ, ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ, ਸਾਰਥਿਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਨ।

---

7 [1991] ਸਹਾਇਤਾ 1 ਐਸਸੀਆਰ 187 : (1992) 1 ਐਸਸੀਸੀ 31

ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਰੁਤਬਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ।

27. ਆਰ. ਮੁਥੁਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ। ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"16. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਹੈ। ਬਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਬਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾ ਰਹੇ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਧਾੜਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

17. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਘੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੀਵੰਤ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

18. ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ, ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ

---

8 [2019] 1 ਐਸਸੀਆਰ 589 : (2019) 16 ਐਸਸੀਸੀ 407

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਨਿਡਰ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।

19. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਜ ਬੋਲਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਮਹਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਨਦਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਕਰੇ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਕੀਲ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖੁਦ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜੱਜਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਗਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ।

20. ਬਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਾਧਨ ਬਣਿਆ ਰਹੇ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ। ਆਪਸੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਬਾਰ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਰ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਸੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ, ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

21. ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨਾ ਬਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਛੜੇਪਣ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਜੱਜ ਲਈ ਹੰਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਬਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸੰਤੁਲਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸਰਵਉੱਚ ਹੈ। ਬਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵੈ-ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

28. ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਲਾਅ ਆਫੀਸਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"14. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਖੀ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਪੂਰਵਜ ਇੱਕ ਬੁਲਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋੜਵੰਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

29. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਖੀ, ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੇਵਲ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨਿਡਰ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਥਾਪਨਾ. ਐਡਵੋਕੇਟ

---

9 [1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 348 : (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 204

ਕੁਲੀਨ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੋਏ ਉਬੇਰੀਮਾ ਫਾਈਡਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

30. ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਜੋ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਗਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ, ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਵਜੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

31. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨੂੰ "ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

32. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਕੀਲ, ਵਕੀਲ, ਵਕੀਲ, ਵਕੀਲ, ਸਲਾਹਕਾਰ, ਅਟਾਰਨੀ ਆਦਿ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਜਾਂ ਉਪਨਾਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 189, ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ, 189. ਕਾਉਂਸਿਲ ਐਕਟ, 1926 ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ 1961 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

33. ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਕਟ "ਐਡਵੋਕੇਟ" ਨੂੰ "ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ" ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

"2(1)(a)-" ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਕੀਲ;

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(i) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"2(1)(i)-"ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ, ਵਕੀਲ, ਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਮਾਲ ਏਜੰਟ;"

34. ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ "ਲੀਗਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ "ਐਡਵੋਕੇਟ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਲ-ਇੰਡੀਆ ਬਾਰ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਕੀਲ। ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਵਕੀਲ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰੇਕ ਵਕੀਲ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਭਿਆਸ ਵਕੀਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨਿਯਮ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਚਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਗਾਹਕ, ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

35. ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ 1986/2019 ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(0) ਅਤੇ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(42) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਵਿੱਤ, ਬੀਮਾ, ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਊਰਜਾ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਟੈਲੀਕਾਮ, ਬੋਰਡਿੰਗ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੇਵਾ।"

36. 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1)(ਜੀ) ਅਤੇ 2019 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(11) ਵਿੱਚ 'ਕਮੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1)(ਜੀ)

"ਸੈਕਸ਼ਨ 2(1) (ਜੀ)-" ਕਮੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਅਪੂਰਣਤਾ, ਕਮੀ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(11):-

ਸੈਕਸ਼ਨ 2(11)- "ਕਮੀ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ, ਊਣਤਾਈ, ਕਮੀ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

(1) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਕਮੀਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜੋ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਸੱਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ"

37. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਬੇਦਖਲੀ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਓ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਨੂੰ "ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

38. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ 'ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ' ਦੇ ਉਲਟ 'ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ' ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ [i.e. ਨਿਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ] ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਲਝਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰੀਵ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਧਰੰਗਧਰਾ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਸ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸੀ"। ਫਲੇਚਰ ਮੋਲਟਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਮੰਡ ਕੰਪਨੀ [ਕੇ.ਬੀ.194] ਵਿੱਚ P.549 ਵਿੱਚ ਐਲ.ਜੇ. 762] ਜੋ ਕਿ ਧਰਾਂਗਧਰਾ ਕੈਮੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਣ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਮਰੱਥਾ। ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

---

10 [1957] 1 ਐਸਸੀਆਰ 152 : ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 264

39. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ "ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ" ਮੰਨਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਓਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਕੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਗਾਹਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਲਾਇੰਟ ਐਡਵੋਕੇਟ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਰਟੀ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸੀਪੀC ਦਾ ਆਰਡਰ III ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15) ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਪਲੀਡਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਪਲੀਡਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟਾਰਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਆਰਡਰ III ਦਾ ਨਿਯਮ 1 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਆਰਡਰ III ਦੇ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਲਾਇੰਟ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਵੱਕਲ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ 'ਅੰਤਿਕਾ H' ਦੇ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 19 ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫਾਰਮ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਨੰ.19

ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ .....ਮੁਕੱਦਮਾ/ਫੁਟਕਲ ਕੇਸ/ਦੀਵਾਨੀ ਅਪੀਲ/ਐਕਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰ..... ਦਾ 19/20... ਮੁਦਈ/ਅਪੀਲੈਂਟ/ਬਿਨੈਕਾਰ/ਡੀ.ਐਚ.. ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ/ ਮੁਦਈ/ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਜੇ.ਡੀ. ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ/ ਡੀ.ਐਚ./ ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਜਵਾਬਦਾਰ/ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ/ਜੇ.ਡੀ.

ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ... ਸਰਵਸ੍ਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ। ਵਕੀਲ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਲੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ, -

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਸਮੇਤ), ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ, ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਢਵਾਉਣ ਲਈ, ਕੋਈ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ।

ਹੇਠਾਂ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਅਧੀਨ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਸਤਖਤ.....	ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ:
ਪੂਰਾ ਨਾਮ	ਪੂਰਾ ਨਾਮ.....
ਮਿਤੀ	ਪਤਾ।
	ਮਿਤੀ.

ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ / ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

40. ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਰਡਰ III ਸੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੱਟ ਕੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ." ਅਜਿਹੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਅਜਿਹੇ "ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ" ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀ ਹਨ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹਨ, ਭਾਵ। ਅਦਾਲਤਾਂ, ਗਾਹਕ ਪ੍ਰਤੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਫ਼ਰਜ਼

ਬਾਰ ਕਾਉਂਸਿਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਗਏ ਸਾਥੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਿਮਾਲੀਅਨ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ-

22. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਏਜੰਟ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਕੀਲਾਂ ਜਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਗਾਹਕ-ਵਕੀਲ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਵਕੀਲਾਂ ਕੋਲ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਰਤੱਵ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਕੀਲ ਵੀ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਦੂਜੇ ਏਜੰਟਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਥਾਰਟੀ-ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਟੇਨਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ-ਗਾਹਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਵਕੀਲ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜੋ ਏਜੰਟ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਗਾਹਕ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਕਲਪਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗਾਹਕ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ/ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਲਈ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਲਾਇੰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਗਾਹਕ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਗਾਹਕ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਅਸਰ ਸਹਾਇਤਾ ਬਣਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

23. ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਰੂਲਜ਼, 1975 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਬੀਸੀਆਈ ਨਿਯਮ"), ਭਾਗ V। ਅਧਿਆਇ II ਵਿੱਚ "ਸਟੈਂਡਰਡਸ" ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

---

11 [2015] 4 ਐਸਸੀਆਰ 616 : (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 373

ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਕਟ, 1961 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "1961 ਐਕਟ") ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ ॥ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ, ਬੀਸੀਆਈ ਨਿਯਮ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

"ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਹਰ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਰਣਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

24. ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਲਈ ਕੀ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

25. ਉਕਤ ਅਧਿਆਇ ॥ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ॥ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਅਤੇ 19, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"15. ਇਹ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਹੋਰ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰੇਗਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

26. ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 15 ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 19 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

11. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

1) ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਏਜੰਟ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਫਰਜ਼ ਹਨ।

2) ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਏਜੰਟ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਲਈ ਗਾਹਕ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

3) ਵਕੀਲ ਕਲਾਇੰਟ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

4) ਐਡਵੋਕੇਟ ਦਾ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰੇ।

5) ਇੱਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਾਇੰਟ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਟ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਾਹਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਦੂਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6) ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਲਾਇੰਟ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲਾਇੰਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਲਾਇੰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਉੱਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ' ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(42) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, "ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ" ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019।

42. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ-
(1) ਸੀਪੀ ਐਕਟ 1986 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2019 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਦੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ 1019/1096 ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਸੂਈ ਜੈਨਰੀਸ ਹੈ ਭਾਵ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
(iii) ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ "ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹ ਸੀਪੀ ਐਕਟ 2019 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (42) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ "ਸੇਵਾ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
(iv) "ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਡਵੋਕੇਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀਪੀ ਐਕਟ, 2019 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
43. ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

44. ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਕੀਮਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇ.

1. ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 (ਹੁਣ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2019) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
2. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਦਾ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਅਫਸਰ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
3. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੂਈ ਜੈਨਰੀਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ।
4. ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ, ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

5. ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲੀਆ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ।

6. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਯੂਨੈਸਕੋ) ਨੂੰ ਸਾਲ 1983 ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਰੜਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਏ) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ;
ਬੀ) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ;
ਸੀ) ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਨੈਤਿਕ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ

ਡੀ) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ;

ਈ) ਸੁਤੰਤਰ ਖਪਤਕਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ;

ਐਫ) ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ;

ਜੀ) ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ;

7. ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਅਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

8. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 39/248 ਮਿਤੀ 9.4.1985 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਤੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਇੱਕ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ।

9. ਇਹ UNO ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਚਿਤ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਇੰਜਨੀਅਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 7 ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ:

"7. ਐਕਟ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ..."

11. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਲੈਰੀਏਟ ਬਿਲਡਵੈਲ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ:

26. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

2...(a) ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ:

(ਬੀ) ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
(ਸੀ) ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ;
(ਡੀ) ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:
(ਈ) ਅਨੁਚਿਤ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਅਤੇ
(ਐਫ) ਖਪਤਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।"

12. 1986 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੱਡੀ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਐਕਟ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਫਿਲਹਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ-ਗਾਹਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਛੱਤਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ

UNO ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

14. ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (2)(e) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1999 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਵਰਗੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇ ਐਕਟ, 1975 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (2) (ਈ) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਕੀਲਾਂ ਵਰਗੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।

15. ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਤੇ 25 ਅਕਤੂਬਰ 2011 ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ 2011/83/EU ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

16. ਅਜਿਹੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਵੋਤਮ ਹਨ।

17. ਯੂਰਪੀ ਸੰਸਦ ਅਤੇ 28 ਜੂਨ 2018 ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਹਾਲੀਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ (EU) 2018/958 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

18. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (ਕਿਊਬੈਕ) ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ

"ਇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੰਸੈਕਸ਼ਨ 189 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ... ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਡ (ਅਧਿਆਇ C-25) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

20. ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਦਾ ਕੋਡ, ਟਾਈਟਲ 13, ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਪਸਿਰਲੇਖ 1§ 13-104 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ: (1) ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪਬਲਿਕ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ, ਪਾਦਰੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ...
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

21. ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਆਫ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦਾ ਕੋਡ, ਟਾਈਟਲ 28 ਅਧਿਆਇ 39 § 28-3903 ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ (c) ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

ਸੀ) ਵਿਭਾਗ... (2) ਸੈਕਸ਼ਨ 28-3005 ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ... (C) ਪਾਦਰੀਆਂ, ਵਕੀਲਾਂ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਸਾਇੰਸ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ";
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

22. ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਡੀ'ਓਰਟਾ-ਏਕੇਨਾਲਕੇ ਬਨਾਮ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਲੀਗਲ ਏਡ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਗੂੰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਤਰਕ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ

4. ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਦਰਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਨਿੱਜੀ ਝੁਕਾਅ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ

———

3 (2005) 223 ਸੀਐਲਆਰ 1

ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਜੋਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਪੂਰਣ ਹੈ. ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੂਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਕੀਲ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਉਸ ਲੋੜ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

23. ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੇਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕੋਡ ਇੰਟੈਲ ਹੈ ਨਿਯਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ।

24. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕਸਾਰ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਯੂਐਨਓ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਸਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਐਂਜੀਨਸ ਹੈ।

25. ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

26. ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਧੂ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਵਕੀਲਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ। 1966 ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਰ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਇਰਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਰਾਹੀਂ ਬਨਾਮ
ਡੀ. ਕੇ. ਗਾਂਧੀ ਪੀਐਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਕਮਿਊਨੀਕੇਬਲ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

27. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1966 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ, ਆਮਦਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

28. 06.06.2007 ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਪੈਡਰੈਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

29. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਬੇਲਾ ਐਮ. ਤ੍ਰਿਵੇਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਪੰਕਜ ਮਿਛਲ ਜੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ

ਵੇਡਹੋਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ)